

Képek a nyelv életéből: mozgásáról, fejlődéséről.

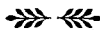
A mai magyar nyelv alapkategóriái és működési törvényei. (Áttekintő nyelvtani rendszerezés.)

A kommunikációs tevékenység főbb szabályai. (Szintetizáló áttekintés.)

A korszerű tömegkommunikációs eszközök és művészetek formanyelve; népszokások, népi erkölcs, népművészet.

Az előző tantervhez képest tehát csökkenne a grammatikai anyag, ill. összevontan tanítanánk; a nyelvi alapműveltséghez tartozó nyelvi ismeretek viszont jelentős helyet kapnának. Az órák többségében egy magasabb szintű, a *nyelv valamennyi funkciójára kiterjedő* készségfejlesztés folyna.

Ezt egészítenék ki az ún. *nyelvművelő szakköri foglalkozások*, melyek a nyelv és a beszéd néhány érdekes területének (pl. nyelv és beszéd; beszédművelés; nyelvhelyesség; az ifjúság nyelve; kifejezőképesség, stílus; modern kommunikációs műfajok; nyelvi játékok; helyesírás; tájnyelv, néprajz; helytörténet; névtan; a nyelv élete; nyelvi humor stb.) behatóbb vizsgálódásába vonnák be a tanulókat, s ezzel párhuzamosan sokoldalúan fejlesztenék nyelvi képességeiket is.

DR. PLESKÓ ANDRÁS
Szeged, Tanárképző Főiskola

Az osztályfőnök mint rajvezető az 5. osztályban

(Befejező rész)

A tanulók megismerése

Szerettem volna minél előbb megismerni minden tanulómat, de hogyan, ha egy héten csak három (2 + 1) órában találkoztam velük. A cél elérése kétségtelenül némi áldozattal járt. Ha csak tehettem, az első óra előtt, főleg azonban a szünetekben közöttük voltam – az egész tanév folyamán – nem sértve meg a szünet adta szabadságot. Egy-egy gyerekkel vagy csoporttal beszélgetve nemcsak az iskolai események után érdeklődtem, hanem az iskolán kívüli életük is érdekelt. Nemcsak rajvezető, irányító akartam lenni, hanem a rajközösség, a gyermekközösség tagja is. Minden alkalommal szeretettel fogadtak. A beszélgetések bensőséges, közvetlen kapcsolatban zajlottak le. Készséggel és érdeklődéssel hallgattam meg gondjaikat és élményeiket. Többször kikérték véleményemet, s nemegyszer a segítségemet ők maguk igényelték.

Együtt a szülőkkel

A megismerés folyamatában jelentős lépésekkel haladtam előre a családlátogatásokkal. Az általam kitűzött november 15-i határidővel valamennyi szülőt otthonában is megismerhettem. (A rendtartásban foglaltak szerint is a családlátogatásokat az első félév végéig kell megvalósítani.)

A nevelés együttes biztosítása végett feltétlenül fontosnak tartottam a szülőkkel való jó kapcsolat megteremtését. A családlátogatások során igen sok adathoz jutottam, amelyeket írásban rögzítettem. A néhány hónap alatt kialakított szemléletemet ezután összehasonlítottam az alsó tagozatból hozott személyiségvizsgálat (feljegyzések a tanulókról) anyagával. A családlátogatásokat ez utóbbi ismerete nélkül végez-

tem, kivételesen azért, hogy mennyire vagyok képes rövid idő alatt magam is képet alkotni tanulóimról, illetve befolyás nélkül akartam vizsgálódásaimat végezni. A két anyag összehasonlításával felmérhettem, hogy a közösségen belül külön-külön hogyan jutottak el a tanulók az értelmi, erkölcsi és testi fejlődés lépcsőfokain az indulástól a jelenig.

A megismerés folyamata állandó jellegűvé vált. Minden hónapban a fogadások alkalmával találkoztam a szülők többségével. Elsődleges feladatom a helyes tanulás, annak jó módszerei mellett az úttörőmunka nevelési jelentőségének megismertése volt. Elég sok szülő ugyanis formálisnak vélte gyermekének az úttörőmozgalomban való részvételét. Nem ismerték eléggé az úttörőszövetség célját és munkáját. Az otthoni nevelésben kevésbé kapcsolták össze velem. Az úttörő magatartás jegyeit nem kérték számon, figyelmen kívül hagyták. Csak egyben alkottak közös nevezőt, mégpedig abban, hogy meggyőződés nélkül állították – az úttörőmunka szükséges, a gyerekeknek abban részt kell venni. Magam is tapasztaltam a ma még megtalálható nevelési módszert, hogy a szülők nem a jövőnek nevelik gyermekeiket, hanem a jelennek.

Úgy érzem, hogy már a kezdetben sikerült meggyőzni a szülőket az iskolán belüli nevelési tevékenység helyességéről. A tanév vége felé viszont azt is megállapíthattam, hogy a szülőkkel nem annyira egyoldalú a kapcsolat. Nemcsak kérünk és kapunk segítséget tőlük, hanem a rajvezetést, a nevelést a szülők egyetértésével végezhettem rajtanácsommal karöltve. Egyre inkább közös a célunk a nevelés terén, azt az elvet vallják többségükben, amit az iskola és az úttörőszervezet. Sőt nemcsak egyetértettek, hanem hasonló gyakorlatot kezdtek kialakítani.

A tanév folyamán rendszeresen tájékoztattam a szülőket az osztályközösség, a raj minden jelentősebb mozzanatáról, az elért eredményekről. A tanév utolsó szülői értekezletén összefoglaló értékelést adtam az évi munkáról, melyet előzőleg a rajtanáccsal megbeszéltem. Ez alkalommal megállapodtunk abban, hogy a következő tanévben két előadást, illetve vitafórumot iktatunk be az osztály szülői munkaközösség programjába. Az egyik alkalommal a szexuális felvilágosítás állandó folyamatának szükségességét vitatjuk meg iskolaorvosunk vezetésével. Egy másik alkalommal a családi otthonon belüli egységes követelmények, következetes nevelési normák megállapítására, megvitatására jönnénk össze. Ez utóbbira külső előadót, vitavezetőt kérünk fel. Mindezekkel a szülőket egyrészt a közös nevelőmunka aktív részeseivé igyekezem alakítani, másrészt állandó segítőtársakként igényelem munkájukat a raj programjának végrehajtásában. Az iskola és a család közötti tervszerű munkára törekszem a továbbiakban is. Az út még hosszú és nemcsak a rajvezető osztályfőnöknek, hanem az egész nevelőtestületnek igényelni és támaszkodni kell a családi közösségre. A nevelés ugyanis a szülők megértése, segítése nélkül szinte lehetetlen, vagy legalábbis igen nehéz.

A közösség személyiségformáló ereje

A közösség és az egyén formálása folyamatos munka. Az első néhány hónap alatt is, de az 5. osztályban végig a legfontosabb és legnehezebb feladat.

A közösség – demokratizmus – kollektív vezetés – önkormányzat tömény szavak, fogalmak, különösen így együtt, de mennyire egymásba kapcsolódnak a gyakorlatban! A tervezés, a szervezés, az ellenőrzés és az értékelés munkájába nemcsak bevontam tanulóimat, hanem állandóan ösztökéltem, serkentettem őket az önálló és folyamatos munkára. Úgy irányítottam, hogy a rajtanács fokozatosan átvette, és azt tudta is gyakorolni. Ezzel együtt az ellenőrzést is a maguk feladataként vették át.

A hibák elkövetésénél bőven volt alkalmam tapasztalni, hogy határozottan és mégis tapintatosan marasztalták el egymást az őrök, a raj érdekéért. Igyekeztem meglátatni velük, hogy feladataik elvégzésével nem nekem tartoznak elszámolni, hanem a közösségnek. Tapasztaltam azt is, hogy egy-egy tanuló többre képes, mint a társai, és a sikerélmények hatására elszalad velük a dicsőség utáni hajszá. A közösség helyett magukért tették, hogy ők legyenek a kiemeltek. Ilyen esetekben az egyén nem hatott jó irányban a közösségre.

Hogyan lehet 5. osztályosoknak önállósággal gyakorolni jogaikat – tettem fel magamnak többször a kérdést. Mint az előbb is említettem, ereje van a közösségnek. Hat az egyénre, ha felelősségre vonja, de hat akkor is, ha dicsérő elismeréssel illeti. A fegyelmezőssel tudtak legjobban bizonyítani pozitív és negatív irányban egyaránt.

Játék a raj életében

Örömmel állapítottam meg a demokratizmus érvényesülését abban is, hogy a raj nem torpant meg az évi program vállalásában, ugyanakkor kifejezésre juttatta, hogy a tervezettnél több időt akar játéokra fordítani. Ezért a szórakoztató és nevelési cél jellegével együtt a legtöbb foglalkozásra beiktattuk a játékot.

Az egyik alkalommal a rajközösség kérésére számháborút játszottunk a Tiszaparti füzesekben. Addig csak néhányan ismerték, akik már voltak nyári táborozáson. A védelemben elhelyezkedett leányokat a támadó fiúk alig-alig tudták kiszámolva legyőzni. A sok közül ez az egy játékos, izgalmas, „harcias” délután is meggyőződtetett arról, hogy a játéknak is van közösségformáló ereje.

Arra is gondolni kell ügyelni, hogy különösen az 5. osztályos rajban nem szabad a foglalkozásokat egynemű programmal levezetni. Délutánonként fáradtabbak a tanulók, unalmassá válhat egy-egy hosszabb ideig tartó téma a legjobb akarat mellett is. Ha azonban a foglalkozásokat játékkal – hasznos a barchoba –, kisebb vetélkedős feladatmegoldásokkal, humorral, dallal és mozgással – kirándulás, túrák – fűszerezzük, akkor az úttörőélet színes, szórakoztató lesz számukra. Nagyon kedvelik a labdajátékokat, a futást és a versengéssel összekötött csapatjátékokat. A technikai játékokat heti egy alkalommal az úttörő klubdélután (jól felszerelt klubszobában) biztosítja osztályonként.

A játéknál, versengésnél különösen a fiúk esetében tapasztaltam, hogy a vereséget milyen nehezen tudták – a kezdetben – kiheverni. Volt olyan tanuló, aki keservesen sírt, vagy vitába szálltak a játékvezetővel, és az óvás lehetőségeit keresték. Valóban sok versengésben lettek egyéni és csapatelsők, és az olykori vereség egyszerűen fejbevágtá őket. A testnevelő kollégák és az úttörőcsapat vezetőségéből többen hosszan tartó segítséget adtak nekem és az őrvezetőknek abban, hogy más gyakorlati példákkal, alkalomadta esetekkel összehasonlítva meggyőzzük és felvilágosítsuk őket magatartásuk helytelenségéről. A közösség nevelőhatása az ilyen egynéhány tanulóra előbb-utóbb érvényesül. Rájönnek arra, hogy nekik is kulturáltan kell játszani, nincsenek kiemelt, nélkülözhetetlen tanulók, győzelem és vereség esetében is az egész csapat, a közösség szerepe határozza meg az eredményt.

Mint mindenre, a játékra, játszásra is meg kell tanítani tanulóinkat. A gyerektől kissé távolabb bizony eléggé hiányos volt a játékkismeretem. Néhány sikeres úttörőtáborban azonban meggazdagodtam, s a jelenben csak az a kérdés, hogy miként tudom a játszást megtervezni és kidolgozni. A játékos lehetőségeket nem célozom felsorolni, csak megállapítanám, hogy a program nagy része is magában hordja azok kibontakoztatásának széles skáláját. Sűrűn és nem véletlenül halljuk és olvassuk ezt

a figyelmeztető jelzést – a játékot, a játékoságot a megillető helyére kell tenni az úttörőközösségek életében!

Ellenőrzés – értékelés

Tudtam, hogy az ellenőrzés és az értékelés vezetésével és megosztásával ugyan-csak fontos szerepet játszik a közösségi élet kialakításában. Általában nehezebben bontakozik ki ennek fontossága a rajvezetőknél. Az új határozatok pedig hangsúllyal emelik ki a tanulók bevonását az ellenőrzésbe és értékelésbe. Az állandó önképzéssel, a vonatkozó irodalom olvasásával sok újabb szemponttal és ötlettel gyarapodhat az osztályfőnök rajvezető. Amikor ezekkel a kérdésekkel foglalkoztam, éppen akkor olvastam el dr. Szentistványi Gyula „Az értékelés szerepe a közösségi élet alakításában és a személyiség fejlesztésében” című írását. Hasonló jellegű kísérletre magam is gondoltam, az idei tanév beindulásánál adódott munkák sokasága azonban lelassította elképzeléseim kialakulását. A tanév végén viszont meglehetősen nyugtáztam, nem volt még késő menet közben sem megindítani a tanulókkal való együttes ellenőrzés, munkaelemzés és értékelés tevékenységét. Ez a gyakorlat a tanulók megismerését is meggyorsította. Ha nem is azokkal a módszerekkel és a kiválasztott szempontokkal kezdtem el a rajközösséggel az értékelés kialakítását, mint az említett kísérlet mintázta, mégis érdemes volt a cikket áttanulmányozni, eredményeiknek nagy jelentőséget tulajdonítani, és meríteni azokból a törekvésekből.

Ugyancsak meggyőzéssel ajánlom Templom Józsefné a „Kollektív vezetés a rajban” című cikkét, mely részletesen tárgyalja és hangsúlyozza ennek a bonyolult pedagógiai és politikai feladatnak a gyakorlati alkalmazását.

Április 4-én egy, a május 4-i kisdobos- és úttörőavató ünnepélyen három tanuló kapott dicséret oklevelet. Úgy ezt, mint a május harmadik hetében az ellenőrzőbe írt rajtanácsi dicséretet odaítélését az őrvezetők, őrvezető-helyettesek és a rajtitkárok részletekbe menő tanácskozása döntötte el. E hét osztályfőnöki óráján a közösségi munka év végi értékelése volt a téma. Tizenöt értékelő véleményadásból (a tisztségviselők nem szólhattak hozzá) ilyen megállapítások hangzottak el személyekre vonatkoztatva: komoly, aktív, fejlődő, közösségi életű, békítő, rendet teremtő, sokat dolgozó, segítő stb. A mérleg nem billent fel, igaz a jó tulajdonságok voltak túlsúlyban, de azért a negatívumok is őszintén, sértés és harag nélkül a felszínre kerültek: harcias (verekedő), passzív, munkából kihúzó, kevésbé közösségi stb.

A 12 dicséretben részesülő pajtásból 8-ról még nem tudtak, s amikor ők is kiemelték a legjobbakat, négyel több tanulót említettek, mint amennyit a rajtanács javasolt. Érdekes, közülük 3 pajtásról azt állapította meg a rajtanács, hogy a jövő évben ők is számításba jöhetnek, ha állandóbb lesz a jó munkájuk.

A hét legnagyobb örömét adta nekem ez az értékelő óra, hiszen amit én, a rajvezető egy éven át értékeltem, arról a rajtanács és az egész rajközösség is hasonlóképpen vélekedett.

Az eredmények mérlegelése

A rajközösség jogai és kötelességei gyakorlásának a felső tagozat első szakaszában éltünk ebben a tanévben. A második félévben ahogy fejlődött a raj közösségi élete, úgy bővült szerepük is a tervezés, szervezés, végrehajtás, ellenőrzés és az értékelés területén. Néhány jellemző példát sorolnék fel azokon kívül, amelyeket már említettem:

– Tanulóim ragaszkodtak ahhoz, hogy a 2. osztályosoknak mikulási ajándékot készítsenek.

- A raj farsangi délutánját önállóan szervezték - szendvicsek, sütemények, üdítő italok, díszítés, lemezjátzó - és döntöttek: első alkalommal zártkörű rendezvényt tartanak, még a szülőket sem hívják meg.

- A szülők kissé idegenkedtek a 10 km-es gyalogtúrától, féltették gyermekeiket a fizikai megerőltetéstől. A raj határozott - az expedíciós túrát a célállomásig mindenféleképpen gyalog hajtják végre! Ennek érdekében beiktatták a reggeli és esti rendszeres tornát, ahogy ők említették, edzéssel készültek fel.

A raj kisebb egységei az őrök

Az eddigiekben az osztályközösségnek megfelelő úttörőegységről, a raj életéről, munkájáról számoltam be. A rajon belüli kisebb egységeket, az őröket külön nem nagyon említettem. Nyilvánvaló, hogy az őrsi összefövetel az önkormányzat legfontosabb területe, ahol a tanulók elmondhatják észrevételeiket, javaslattal élhetnek, és dönthetnek nemcsak saját, hanem a közösség érdekében is.

A mi rajunk a vártnál több sikert, nagyobb eredményeket ért el ebben a tanévben, a Hunyadi Mátyás raj szereplése, tettei elismerést váltottak ki iskolánk életében. Ezek elérésében az őrök nem egyformán szerepeltek, hiszen fejlettségi szintjeik között is van különbség. Ez azt jelenti, hogy az egyik őrnek a gyakorlatias, technikai feladatok megoldásában van jártasságuk, a másik őr viszont az elméleti vonalon ér el szép eredményeket. Természetesen arra ügyelni kell - különösen vetélkedőkön, akadályversenyeken -, hogy a különböző típusú feladatok arányosan szerepeljenek. Csak így biztosíthatjuk az őrök érvényesülését.

A legfontosabb eredményeket az alábbiakban mutathatom be:

- Az iskolai farsangi délután jelmezversenyén a fiúk saját ötletük alapján csoportos jelenetet mutattak be az 5.-es történelem anyagából. Elsők lettek. Elsők lettek a közösségformáló tevékenységből is, ahogy céljukat körülményesen ugyan, de sikerre vitték. Elsők lettek a közösségbe tartozással azzal is, ahogy az első díjként kapott tortát elosztották. Három helyett ugyanis négy felé vágta, mert arra a pajtásra is gondoltak, aki a technikai kivitelezést megoldotta.

- A tavaszi kulturális szemlére lelkesen készültek, de általában csak az iskolai ki mit tud döntőig jutottak el.

- A szavalóversenyben és az olvasómozgalomban, ha csak két tanuló is ért el iskolai sikert és közülük egy városi 3. helyezést, a raj közösségi sikerként könyvelte el.

- A fiúk szépen megállták helyüket az iskolai sport és ügyességi versenyeken, a különböző városi sportversenyeken a döntők 1-3. helyezéseit szerezték meg.

- A Teleki Blanka őr az iskolai expedíciós vetélkedő 4-es csoportú döntőjébe került a felső tagozat 18 őrse közül.

- Arra is volt erre mindhárom őrnek, hogy lelkesen jelentkeztek az „Ember az embertelenségben” akcióra is. Ennek keretében a II. világháborút megelőző ellenállási mozgalom egy-egy neves alakjának életével ismerkedtek meg írásbeli feldolgozás bemutatásával, és túrát tettünk a Tömörkény István üdülotelep emléktáblájához. Virágaink elhelyezésével tisztelettel emlékeztünk a Tisza-parti füzesekben helyet találó Munkás Testedző Egyesület tagjaira, a munkásokra és vezetőikre, akik itt tartották illegális találkozóikat.

Az őrök túlbuzgóságát, óriási lelkesedését, szokatlan nagy szorgalmát olykor fékezni kellett, hiszen a tananyagcsökkentéssel kapott szabad időt nemcsak az iskolai, úttörőmunkára kellett fordítani a tanulóknak, hanem az otthoni, más irányú elfoglaltság felhasználására is.

A bemutatott eredmények nemcsak a rajközösség, az őrök tevékenységét dicsérik. A kulisszák mögött ott találjuk a nevelőtestületet, számos szaktanárt, akik előkészítették őket, az úttörőcsapat vezetőjét, a csapatvezetőséget, a szülőket és különböző társadalmi szerveket. Különösen öröm volt számomra az, hogy a csapatvezetőtől, aki az egész iskola úttörőéletének fáradhatatlan vezetője, irányítója volt, maximális segítséget kaptunk.

Összegezőképpen megállapíthatom, hogy a tanulmányi munka jó eredményei mellett az 1973/74. úttörőév kiemelt feladatait is teljesítettük. A honvédelmi és testi nevelés, a gyakorlati készségek fejlesztése és a gyermekek játékigényének mind jobb kielégítése megfelelő helyet kapott a rajéletünkben.

A próbarendszer az úttörők 12 pontjának megvalósításában azt bizonyította, hogy az akciók, mozgalmi események nagyon sok lehetőséget adtak a próbakövetelmények vállalására. Megerősítettük a rajközösséget, növeltük az ömállóságát. Korábbi gyakorlatomtól eltérően nemcsak hangoztattam az önállóságot, hanem azt gyakoroltattam is, a tanulók pedig a közösségben kapott megbízásokkal, feladatokkal bizonyították, hogy az 5.-esek igenis képesek a közösségi élet normáit teljesíteni.

Szoros kapcsolatot alakítottunk ki a szülőkkel, a szülői munkaközösséggel. Megkezdtük a közeleti nevelést. Élünk a demokratizmussal. A közösen készített változatos és színes programmal élményszerűbbé vált a politikai, világnézeti és erkölcsi nevelés. Mindezeket az életkori sajátosságok figyelembevételével hajtottuk végre.

Írással az osztályfőnök mint rajvezető szerepét mutattam be saját területemről vett példákkal, mindig szem előtt tartva az úttörővezetők hasznos megállapításait és tapasztalatait.

Szerettem volna meglátni, hogy a rajvezető akkor tölti be igazán feladatkörét, ha nagyon körültekintően készül fel évenként az úttörőmunkára, a raj vezetésére. Tevékenységének akkor lesz igazán értelme, ha nemcsak tisztségviselő marad, hanem létrehozza rajában az önállóságra törekvő közösséget, ha biztosítja a jogok és kötelességek gyakorlását, ha a demokratizmus elvén alapuló önkormányzat, úttörőtevékenység alakul ki, ha a raj és őrsi tisztségviselőkkel állandó kapcsolatot tart. Felmerülhet a kérdés, hogy mi van akkor, ha nem az osztályfőnök a rajvezető, s ha a tantestülethez tartozó nevelők helyett is KISZ-tag fiatal vállalja el a vezetést. Napjainkban még mindig vitatott probléma több helyen, hogy végül is ki legyen a rajvezető. Csatlakozom azokhoz, akik azt vallják, hogy a rajvezető lehetőleg az osztályfőnök legyen. A korábbi tapasztalatok bebizonyították, hogy a látszólag kedvezőbb feltételekkel rendelkező KISZ-ista ifjúvezetők – a kis korkülönbségből eredően közelebb állnak a pájtásokhoz, lelkesedésükkel komoly erőt képviselnek – helyett a pedagógus, maga az osztályfőnök rajvezetése megbízhatóbb és eredményesebb. A KISZ-tag ifjúvezetők továbbá hátrányba kerülnek azzal is, hogy nem készítik elő őket megfelelően erre az igen komoly nevelőmunkára, nem kapnak elegendő segítséget, s talán éppen az osztályfőnökök zárkóznak el segítségüktől.

Megkérdézhetik tőlem azt, miért nem adtam át a rajvezetést KISZ-tag ifjúvezetőnek. Jól tudtam, hogy nem törvényszerű e tisztség elvállalása, mégis jobbnak véltem ezt a megoldást. A gyakorlatban az ifjúvezető is szerezhet tapasztalatokat, pedagógiai szemlélettel, nevelői készségekkel viszont kevésbé rendelkezik. Az osztályfőnök szerepe szerintem azért emelkedik föléje – különösen az 5. osztályban – mert együtt él a rajjal, ha azt lelkiismeretesen teszi. Az osztályfőnök képes igazán az iskolai és mozgalmi élet összehangolására. Tovább hangsúlyoznám, az iskolai nevelésben szervezeti és pedagógiai szempontból egyaránt az osztályfőnök munkája jelenti a vezető szerepet, egy osztályközösségre az osztályfőnök gyakorol legjobban hatást.

Az ifivezetőkre szükség van, vallom én is. Az őrök vezetésében komoly segítséget nyújtanak. Miután az 5. osztályban sikerült összekovácsolni egy nagyon jó úttörőközösséget, egy igen öntevékeny, lelkes rajt, a 6. osztálytól folytatva több önállóságot kell biztosítanom az ifivezetőknek. Már a tanév végén megkezdtük a baráti légkörű, segítőkész megbeszéléseket, megkezdtük a tervezést, hogy hogyan a továbbiakban. A rajvezetéshez viszont ezután is ragaszkodom.

A ma még ismerős szemlélettel – az úttörőmunka többlet, ki fizeti azt meg nekem – kapcsolatban véleményem a következő. Jól tudjuk, hogy maga az osztályfőnöki munka is felelősségteljes, jelentős pedagógiai többletmunkát tartalmaz. Ha az osztályfőnök az úttörő-rajvezetői hivatással is eljegyezte magát, akkor munkaideje megsokszorozódik. Természetesen nem szabad elhanyagolni a szakterületet. Bizony ezt a kettősséget nehéz összeegyeztetni, különösképpen, ha az osztályfőnök szakkör-vezető is, és talán egyéb más fontos kötelezettségei is vannak. A pedagógus viszont nemcsak oktat, hanem nevel is, mely folyamat a ma iskolájában különös jelentőséget kap. A mindennapi életből vennék példákat. A vasesztergályos milyen beleéléssel tudja formálni az élettelen acéldarabot! A növénytermesztésben dolgozó milyen aggodással gondolja a palántákat, hogy azok felnőjenek, virágozzanak és gyümölcsözzenek! A szobrász fantáziájával szinte életet lehel gyúrmájába. Csak éppen mi, pedagógusok nem találunk örömet a gyermekek nevelésében? A legdrágább értéket bízzák ránk, gyermekpalántákat, növekvő és kibontakozó életet formálunk. Ha ebben a kettős feladatvállalásban a szakismeret mellett nem teljes a hivatásérzet, ha a nevelés nem ad örömet, akkor a munka valóban többletmunka marad. Ha az osztályfőnökben a gyermeki személyiség tisztelete igazán kialakult és munkájában a nevelésnek is nagy jelentőséget tulajdonít, akkor az 5. osztályban hivatásszerűen vállalja a raj vezetését, irányítását.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Budaí István: Milyen legyen az őrsi és a rajkrónika? Úttörővezető 1973/7-8.

Dr. Király Gyula: Szervezés és vezetés. Úttörővezető. 1973 és 1974 több számában.

Dr. Szentistványi Gyula: Az értékelés szerepe a közösségi élet alakításában és a személyiség fejlesztésében. Úttörővezető 1973/7-8.

Templom Józsefné: Kollektív vezetés a rajban. Úttörővezető 1973/12.

ZENGŐ A B C

Móra Ferenc verses ábécéjét, immár ötödik kiadásban jelentette meg a kiadó.

Ismét sok-sok olvasó kezébe kerülhet ez a könyvecske, Móra varázslatosan kedves verseivel
Lássuk csak:

Aranyalma ághegyen.
Bari bég a zöld gyepen.
Cirnos cica egerész.
Csrengős csikó heverész.
Dongó darázs döngicsél.
Esik eső, fúj a szél.
Füsti fecske csicsereg.
Gerle galamb kesereg.

(Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1974.)

Karczag György:

A TRÓNON HARMADIK

István, a magyarok királya haldoklik. Az összekovácsolt állam válságos időszak elé néz. Az utódjelölt Péter herceg gyenge, befolyásolható. A kelet felé terjeszkedő Henrik német király hűbéresei támadásra készen állnak a határon.

Ebben a nehéz történelmi helyzetben jelenik meg István hívására Aba Sámuel, a király régi, visszavonult főembere, hogy aztán hat éven keresztül az események irányítója legyen.

Aba Sámuel amíg élt, népe az atyjának nevezte.

(Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1974.)